

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠTNÁST' STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ' a vydavateľ':
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novú
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Všeobecný štrajk

ako prvý následok Lukácsovej volebnej reformy.

Tisza a Lukács ich predlohu o volebnej reforme skleпали bez všetkej rozvahy. Nevedeli alebo nechceli posúdiť následky atentátu, aký zamýšľajú zpáchať proti právam štát udržajúcich tried krajinského obyvateľstva. Následky toho najnovšieho politického šalbierstva a klamstva objavujú sa už po všetkých stranách krajiny. Medzi ľudom a občanstvom po mestách tak ako po dedinách badať isté vretie, ináč vždy tichého smýšľania občania v oprávnenej rozhorčenosti stísajú päste a beda bude tyranom, keď ich proti nim zdvihnú.

Na zvestnú zákonnú predlohu o volebnej reforme, Lukácsovi a Tiszovi najostrejšiu odpoveď dali internacionálni socialdemokrati, ktorí stroja sa previesť všeobecný štrajk. Tak Tisza ako Lukács tuším zcela zabudli, že v Uhorsku nachodí sa i skalopevne sriadená organizácia internacionálnych socialdemokratov. Na to sa tiež zabudli rozpamätať, že všetci liberálni politici Uhorska, keď sa nachodili v súroch, čo všetko nasľubovali socialdemokratom. Zvestný Krištoffy socialdemokratické robotníctvo doprosta nestydate oklamal tým sľubom, že im vyprostredkuje všeobecné tajné priame volebné právo. Lukács pred voľbami zaviazal sa slovom sľučnosti, že bude bojovať za všeobecné, tajné, priame volebné právo. Pred voľbami skoro každý mungovský kandidát bol za všeobecné, tajné priame volebné právo. Po voľbách však všetci zabudli na ich sľuby. Krištoffy, Lukács a iní

mungovci, ktorí iba z milosti oklamaneho ľudu dostali sa ku masným hrncom, zabudli na ich sľuby. Nuž nezabudli na ne internacionálni socialdemokrati a na Tisza Lukácsovu predlohu o volebnej reforme odpovedajú prevedením všeobecného štrajku.

Internacionálni socialdemokrati už štyri razy pokúsili sa všeobecné štrajky previesť v Uhorsku. Roku 1905. vyhlásili všeobecný štrajk 15. septembra, roku 1907. opoveduli štrajk na 10. októbra, roku 1912. zariadili štrajky 15. marca a v mesiaci máji. Tieto všeobecné štrajky obmedzené boly zväčša len na jeden deň, obecnstvu ale a v prom rade i samému robotníctvu zapríčinily veľké hmotné škody. Terajší všeobecný štrajk proti Tisza-Lukácsovej predlohe ale trvať má nie jeden deň, lež zatiaľ, kým Lukács, Tisza s ich volebnou reformou a s celou mungovskou bandu nezmiznú z politického dejišťa. Cieľom toho všeobecného politického štrajku je teda odprášenie Lukácsovej vlády a vybojovanie statočnej volebnej reformy.

Ciele tieto sú na každý pád sľachetné. Tie hmotné obeť ale, ktorými majú byť dosiahnuté, a vybojované, prevyšujú všetky ľudské pochopy. Bo čo je všeobecný štrajk? Zastavenie každého druhu práce. Kde vypovedaný a prevedený je všeobecný štrajk, tam prestanú dýmiť komíny všetkých fabrík, bo robotníctvo nedostaví sa do roboty. Stoja teda všetky fabriky, mlyny, tehelne, dielne, lež zasekne aj verejná premávka, električné vozne a železničné vlaky v určitéj hodinu v celej krajine razom postoja na otvorenej dráhe. Keby všeobecný štrajk dlžej potrvál, obecnstvo bude bez chleba, mäsa, v ho-

stincoch a obchodoch neni obsluhy. Všeobecný štrajk znamená teda ohromné hmotné oškodenie všetkých tried obecnstva. Na toto Lukács a Tisza ich kuracím rozumom zabudli mysleť, keď sa strojili nový attentát zpáchať proti právam ľudu, jedine preto, aby seba samých udržali na vláde. Internacionálni socialdemokrati však nevyhrazajú sa na darmo. V nedeľu 12. januára socialdemokratické organizácie shromaždenia vydržovali v mestách Budapešť, Arad, Komárom, Győr, Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Nagykanizsa, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Báltaszék, Pápa, Makó, Hódmezővásárhely, Dunapataj, Szolnok, Bonyhád, Késmárk, Nyiregyháza, Debreczen, Temesvár, Pozsony, Versec, Sopron, Halas, Csepel. Vo všetkých týchto shromaždeniach socialdemokrati uzavreli, že proti Lukácsovej volebnej reforme vypovedia všeobecný štrajk.

Čo zamýšľa vláda proti všeobecnému štrajku?

V sobotu 11. januára ministri vydržovali veľkú a vážnu poradu, v ktorej zaoberali sa zvlášte s tým, akým spôsobom mohli by prekaziť pohyb všeobecného štrajku. Lukács a Tisza nadovšetko boja sa toho, že socialdemokrati v ten deň začnú ich všeobecný štrajk, keď vyslancovia spojených stránok opozície po prvé prídu do krajinského snemu. Lukács a Tisza ešte vždy nechcú nahliadnuť, že statočný opozíciar s jedným a druhým ani do reči sa nepustí, predsa sa im ale jednoducho o tom sníva, že opozícia príde do snemovne, kým jej predsedom je Tisza, kým na čele vtády stojí Lukács. Včel zas cieľom odročenia alebo zmarenia všeobecného štrajku, chcú prekaziť, aby vyslanci opozície v blízkom čase riadne navštevovali zasadnutia snemovne. Previesť toto chcú nasledujúcou taktikou. Z opozície ešte vždy jedonatridsati vyslanci vytvorení sú zo snemových zasadnutí. Deväťadvadsiatich vystanci vytvorení sú na tri dni zo snemového zasadnutia, dvaja vyslanci ale vytvorení sú na osem dní. Vláda teda postará sa o to, aby plenum snemovne ani tri zasadnutia nevybavilo v mesiaci januári. Najbližšie zasadnutie snemovne má byť 21. januára. Ku tomuto zasadnutiu, pravda, nepripustia opozíciu, ustanovia ale: že na druhý deň medzi sebou prevedú voľbu 40-členového výboru ku

preskúmaniu predlohy o volebnej reforme. V zasadnutí 22. januára tento výbor vyvolia a kým on tú zvestnú predlohu skúmať a študovať bude, teda asi do prostriedka februára, mungovci budú fašangovať a krajinská snemovňa nebude vydržovať žiadne zasadnutia. Lukács a Tisza nazdávajú sa, že touto taktikou uľahne pobyt všeobecného štrajku alebo že aspoň nevy pukne už 21. januára.

V ministerskej porade 11. januára vydrživanej ostatne aj o tom sa usniesli, že keby všeobecný štrajk vzdor ich očakávania vypukol, utlačia ho vojskom, žandármi a policajťmi. Keby však aj toto nič neosožilo, pochyťajú vodcov socialdemokratických organizácií a konečne jako dostanú sankciu jeho veličenstva kráľa, proti vodcom štrajkujúcich pokračovať budú dľa výnimečných zákonov, vyhlásia štatárium a pochyťaných pôvodcov všeobecného štrajku postavia pred vojenské súdy.

Všeobecný štrajk v každom ohľade znamená veľké nešťastie pre krajinu. Tento štrajk a toto veľké nešťastie ich zákonnou predlohou v prvom rade zapríčinili Lukács a Tisza. Jestli by teda k tomu prišlo, aby z príležitosti všeobecného štrajku prevedené byly výnimečné zákony a vyhlásené bolo štatárium, pred vojenský súd ako prvých postaví treba Lukácsa a Tiszu.

Kresťanská ľudová strana neschvaľuje vypuknutie a prevedenie všeobecného štrajku, pokračuje ale čisto zákonnou cestou v odusevňovaní ľudu, aby ku pádu priviedla Lukácsa, Tiszu a celú mungovskú stranu. Spravodlivé rozšírenie volebného práva ľud nemôže očakávať ani od Lukácsa, ani od žiadnej mungovskej vlády. Preto kresťanskí občania a voličia, ponevác v tomto roku ešte blasovať môžete dľa starého volebného práva, organizujte sa po všetkých mestách, dedinách a kopanicich, aby, keď prípadne príde ku voľbe krajinských vyslancov, na celej čiare prepadli mungovci a zvíťazila kresťanská ľudová strana.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplacajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XIX. deväťnásť rokov bráni našu cirkev zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana»

Neprijemné listy.

Pred voľbami každý mungovský poslanec sluboval svojim voličom všeobecné právo volebné s tajným hlasovaním, čo má ten význam, že mungovci len tú vládu budú podporovať, ktorá volebné právo rozšíri na každého dospelého mužského, ktorý hoden je toho práva. Mnohí mungovci len pre tento slub, ktorý potvrdili pálenkou a paprikášom, dostali sa do krajinského snemu. Ba sám ministerpredseda agitoval za to všeobecné tajné volebné právo a povedal, že k tomu právu viaže aj svoju počestnosť. Pravda, v tom čase Lukács nebol ešte hlavným ministrom, patrične poníženým služobníkom Štefana Tiszu.

Mungovia teda slovo dali svojim voličom, že len dotedy ostanú na vládnej strane, dokiaľ vláda nezmení svoj program o všeobecnom tajnom volebnom práve. A hľa, čo sa stalo? Vláda na Tiszov rozkaz mungovskému snemu predložila jeden zbojnícky zákonný návrh, v ktorom ani len reči není o všeobecnom, tým menej o tajnom hlasovaní. V zákonnom návrhu tom, ktorý k udržaniu svojho panovania zostavili tí najplanší mungovia, Tisza rozdáva volebné právo takou rafineriou, že už včul vidno že dľa tohoto zákona vláda obdrží väčšinu, bo voličov popisujúce výbory a volební predsedovia ku ozbijaniu voličov budú mať väčšiu slobodu, ako mali posiaľ. A tak ako vláda, tak aj mungovia oklamali voličov. Slubovali všeobecné tajné volebné právo a hľa, odhlasujú nevšeobecné a k tomu zbojnícke. Toto je pravdomluvnosť mungov. Takto oni zadržávajú ich sluby.

Predseda však našlo sa dakoľko mungovských poslancov, ktorí rozhorčili sa nad predlohou takeho zbojníckeho volebného zákona a v ktorých prebudilo sa svedomie. Oni totiž voličom svojim slubovali všeobecné tajné volebné právo, vláda však miesto toho, handru predložila mungovskému snemu. Handru tú zavrhujú a vystúpili z mungovskej strany. Prvý, ktorý opustil mungovskú peľ, bol Székely, minister pravosudia. Nasledovali ho už viacerí citedelnejší a poprední mungovia. Každý z nich v obsírnom liste odôvodnil, prečo vystupuje z vládnej strany a listy tieto sú opravdové žihadlá. Pichajú ony Tiszu akožto veľmajstra toho volebného zákona

a pichajú aj Lukácsa akožto tien Tiszov. Že listov tých dozvedáme sa, aká hriešna spoločnosť je strans mungovská a jakým podlým spôsobom chce obrať daňujúcich občanov o politické práva.

My úprimne schvalujeme tento krok mungov, ktorých svedomie prinútilo, aby opustili Tiszovú stranu a ich skutok považujeme za zriedkavý čin terajšej doby. Veď ktorého munga napomenulo svedomie, aby splnil slub, ktorý dal svojim voličom? Posiaľ ani jedného nie a práve preto historik červenými písmenami naznačí zriedkavý ten príklad. Keď obdivujeme dôslednosť, mužnosť a odhodlanosť vystupivších mungov, tážeme sa tých ostatných, prečo aj oni nenasledujú príklad svojich druhov. Veď aj oni slubovali voličom všeobecné tajné volebné právo, a hľa v nich sa neozve svedomie, oni nedržia za povinnosť vyplniť daný slub. Čo to znamená? Že títo mungovia nemajú za mak statočnosti. Oni sa boja o svoj chlieb. Oni totiž za vládne peniaze obdržali poslancový mandát, keby vystúpili z vládnej stránky, nikdy by viac ablegátmi neboli. A bez toho nevedia žiť. Lebo mandát, lebo žobrčka palica. Pravda že si to prvé vyvolia. To ich neboli, že oklamali voličov. Neprebudí sa v nich svedomie, keď vidia, že ich druhovia vystupujú zo stránky. Odhlasujú oni všetko, len nech neztratia priazeň Tiszovú. Bo Tisza je všemohúci. On vládne nad ministrami, nad masným hrncem, nad krajinou a on rozdáva mandáty. Čo tam po slobode! Čo tam po práve občanov, hlavná vec je úsmev Tiszov...

Čo vy na to poviete, voličia? Nevezmete na zodpovednosť tých vašich mungovských poslancov? Ťažko nám je uveriť, že by ste aj vy boli takí ničomníci, ako sú tí mungovskí poslanci, ktorých ste si ľahkomyselne vyvolili.

Ondrej Hladký.

List z dediny.

Vrátili sa zpiatky naši ľudia, ktorí od jara až do neskornej jasene na robotách boli vo svete. S každou jarou veru vyprázdnia sa tie naše dediny. Ľud hufom ide za poľných robotníkov. Rozide sa na všetky strany Uhorska, ba mnohí idú aj do Rakús. Niet kraju na našej

dolnej zemi, kde by slovenskí poľní delníci neprenajmali poľné práce. Radi majú našich krajanov, bo sú usilovní, krotkí, mierni a snášanliví. Neni sú medzi nimi socialdemokrati, ktorí by ľud pracovný štváli ku štrajkom.

Pekné peniaze zarobia tí naši na tých robotách, preto sa ta berú s takou radosťou. Mužovia, ženy, mládenci, dievky ba aj 12—15 ročné deti vyberú sa na tie pánsťva, ktoré si ich ešte v zime objednali. Takýmto spôsobom mnoho peňazi dojde na dedinu. Veď sú aj potrebné, bo v terajšom čase aj dedinčania cel-

Vyhľadovaní Turci sháňajú potravu.

kom inakšie potreby majú, ako nekdy ich otcovia a dedovia. Čože tí zarobili v tom čase? Šesť-osem krajciarov na deň. Je pravda, že mali aj chôvu, lenže boly to zväčša pomyje. V terajšom čase ani jeden dedinčan neprenajmal by prácu alebo službu za takú mzdu. Čím viac zarobiť je snáhou dedinčanov. Toho roku tiež neponosujú sa tí naši, že zle zarobili. Mzda zväčšuje sa z roka na rok, pri čom krok drží drahota, bo povýšenú mzdu platíme my trovitelia.

Potreby už aj na dedine väčšie sú teraz ako boly jednúc. A to je celkom prirodzené,

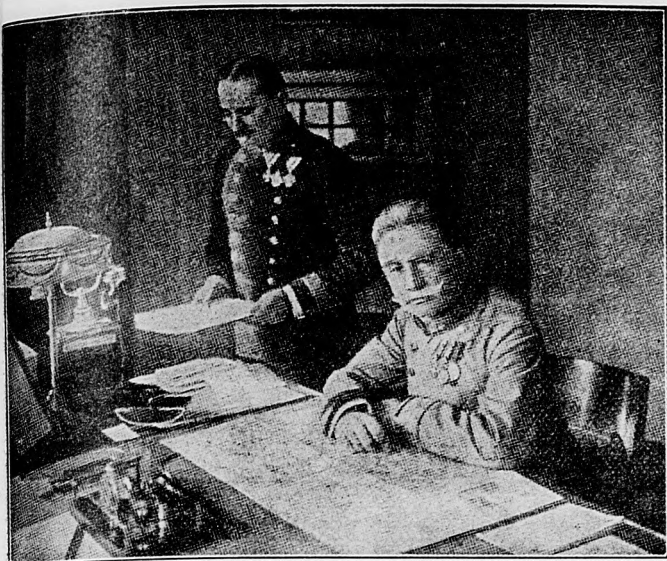
bo už aj dedinčania napredujú. Iné požiadavky majú a následkom toho aj iné výdavky. Poriadny dedinčan usiluje sa, aby mal poriadne bývanie, čo len schvalovať možno. Aj vyzývam mojich krajanov, aby čím viac dbali o tie ich byty. Teším sa tomu, keď zkusujem, že mladší gazdovia so škridlou a eternitom pokrývajú domy. V kuchyňách vidím sporáky a v izbách daskovú dlažbu. Veľmi dobre. Ohromné pece, ktoré zaujaly tretinu chyže tiež zmizly a ich miesto zaujaly hlinené kachle. Je to tiež praktická novota, že kde-tu záclony majú na oblokoch a že do dedinských domov cestu si kliessnia i sejúce stroje. Všetko to dôkazom je toho, že aj náš ľud napreduje. Pokrok však peniaze stojí. Doma by ich naši ľudia nezarobili, preto sa hrnú na roboty. Z peňazi týchto vyplatia svoje dlhy — už ktorí ich majú — kupujú lichvu, pozemok a zbytok vkladajú do sporiteľní. Tak, tak moji drahí. Babka k babce. Treba odkladať a šanovať. Nedaf židovi, ani fiškálovi za darobnice. Obchádzajte krčmy židovské, ako čo by v nich malomocní bydleli, bo pijanstvo je hnusnejšia a chytľavejšia choroba, ako malomocnosť. Ani židovských fiškálov nenapomáhajte. Nažívajte v kresťanskej láske a v Kristovom pokoji. Nehľadte čo vás rozpoltuje, lež to, čo vás spája. Načo sa pravotíť? Z toho iba fiškál má osoh. Pravota je drahá zábavka. Nejednen gazda zaplatil ju majetkom. Načo márníť, radnej nadobúdať, aby sa na dedinách dobrobyt udomácnil. Len pevná vôla a bude aj to.

Nám dedinčanom chybujú školy. Dobré našské školy, kde by sa dôrost i v materčine vyučoval. Keby dedinčani čítať vedeli, aj medzi nimi šířila by sa osveta a vzdelanosť. Takto ale vyrastú bez všetkej vedomosti. Školy a svedomité vrchnosti nám chybujú. Či ich dostaneme volakedy? Ťažko sa toho dožijeme v Uhorsku.

Dedinčan.

Dvojaká statočnost'

Naši mungovci odjakživa robili rozdiel medzi spoločenskou a politickou počestnosťou. V spoločitom živote veľmi hľadeli na to, aby smrteľný človek v čiernom obleku blížil sa k nim vždy len v rukavičkách, jestli nie, zaraz každého vyvolali na súboj, ktorý krivým okom

Konrad, náčelník gen. štábu študuje mappu Balkána.

hľadel na nich alebo pátral po ich súkromných záležitostiach. V politike však mungovci neboli takí hákliví. Tam si oni veľa dovolili. Prevádzali aj také veci a obchody, pre ktoré žiadna spoločnosť neprijala by ich do svojho lona. Hja, v politike sú naši mungovci celkom iní, ako vo spoločnosti. Pre politické panamy, huncútstva, zbojstva, šialbiarstva, klamstva, padeľanie a zdieračstvá nehaňbi sa ani jedon mungo, bo všetci držia sa tej zásady, že vraj v politike niet počestnosti. Čím väčší oplan, huncút a švihák, tým má väčšie zásluhy u vlády. A vláda potrebuje práve takých ľudí, ktorí bez výčítok svedomia odhlasujú a za dobré uznajú každé nariadenie a všetky zákonné predlohy jednotlivých ministrov.

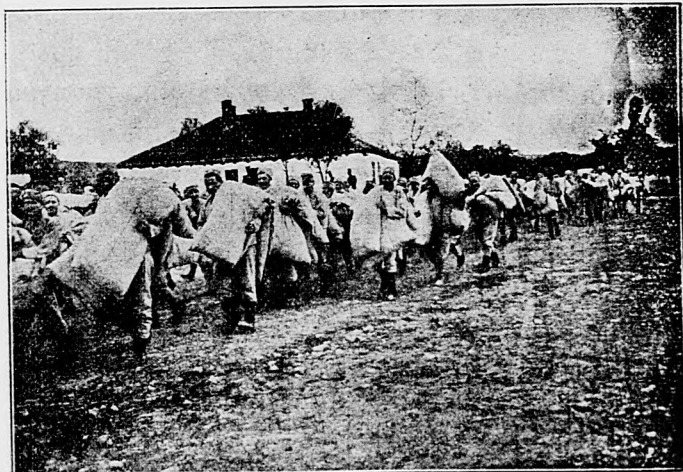
Naši mungovci teda takto prechovávajú dvojakú statočnosť, totižto politickú, ktorá zdrží hocakú urážku a panamu a spoločenskú, ktorá ani to nestrpí, aby volakto súkromné záležitosti istých mungov pretriasal pred verejnosťou.

Zivý príklad mungovského pochopu o cti spatrovali sme v prídade snemového predsedu Štefana Tiszu. Násilníkovi tomuto opoziční poslanci v krajinskom dome nepočetnekrát nadajú do bláznov, do lotrov a on na tie urážky ani len uhom nekyvnul. Strpel bez slova také grobianstva a nádavky, aké by si veru ani nevzdelaný paholok do vačku nestrčil. Grófa Károlyiho ale vyvolal na súboj, len preto, bo Károlyi v národnom kassíne neprijal jeho pozdravenie. Slová: «gazember, oplan, živáň, šialenec» a iné urážky, akých sa Tiszovi deň po deň

ujde, nedotknú sa Tiszu, lež rozpáli sa a pochytí šablu od zlosti, keď Károlyi odvráti od neho svoj pohľad.

No čo je to? Rytierstvo alebo blbstvo? Veď kto je huncútom v politike, tým je ou aj v spoločenskom živote. Koho gazemberom pomenujú vo vernom zasadnutí snemu a strpí to bez slova, ten nech nevyhľadáva statočnosť v kassíne. Veď čo robil Štefan Tisza s istými členami nacionálneho kassína? Skrze policajtov dal ich na ulicu vyhadzovať z toho miesta, kam mnohí billagovaní mungovskí panamisti voľný prístup majú. Práve grófa Károlyiho boli trhali a šklbali Tiszovi kopovia a hľa Tisza to žiada, aby sa mu Károlyi klaňal a bol mu povďačný za jeho surovosť a grobianstvo. To je ozaj čudný pochop o cti. Tisza to žiada od opozičných poslancov, ktorých on už pol roka surovo uráža, aby sa s ním v kassíne a mimo krajinského domu priateľili. Neni to blbstvo? Na takú myšlienku iba blázon príde. Veď u nás to bola chyba, že páni poslanci z rozličných politických stránok nadávali si na sneme, vonku však boli najlepšie priatelia. Keď to obecenstvo spozorovala, každý musel prísť na tú myšlienku, že páni ablegáti len komédiu stvárajú.

Tak utratil snem auktoritu. Včul niet človeka v Uhorsku, ktorý by ku nášmu snemu úctu prechovával. Tak ďaleko to priviedla dvojaká statočnosť našich politikov. Nie pánovia! Statočnosť je len jedna. Kto si oplan v politike, si oplanom aj v kassíne. A práve preto opoziční poslanci mungovcom zaraz mali vypovedať spoločenský bojkott, jaknáhle ich Tisza zo snemu vyhodil. Pretrhnúť mali s nimi potyk

Černohorské čaty slameníky nesú do tábora.

a vystúpil z tej spoločnosti, do ktorej aj mungovci chodia. Takýto bojkott bol by mal inakší účinok, ako politické demonštrácie opozičiarov.

Fatranský.

Školy a spolky na dedinách.

Štefan Paska predseda a farár, predniesol vo veľkobeľickom gazdovskom kruhu pri ročnom valnom zhromaždení dňa 1. januára r. 1913.

I.

Kto mal príležitosť v cudzozemsku, nadvšetko v nemeckej krajine cestovať a jestli pri tom za predmet svojho zúčastnenia vzal ten veľikánsky pokrok, ktorý tam všade vídať na poli sociálnom, priemyselnom, hospodárskom a kultúrnom a prídúc domov, jestli pokrok, ktorý tam obdivoval porovná s našimi pomerami, s boľasťou srdca uznať musí, že sme veľmi zaostali a že na poli kultúrnom a hospodárskom mnoho pracovať musíme, aby sme ta prišli, kde prítomne nachodí sa vzdelané Nemecko.

Nedá sa tajiť, že asi od 20 rokov aj v drahej vlasti našej v mnohom ohľade napredujeme, ale to je ešte všetko málo primerane k tomu, čo by sme urobiť boli mali. Áno, v najnovšom čase aj v Uhorsku možno vídať stopy vzdelanosti a napredovania nielen po väčších a menších mestách, lež aj po dedinách. Ale ešte vždy je nesčíselný počet takých zaostalých dedín, kde ešte vždy nevídať žiadnej stopy prebudenia sa a napredovania, kde ľudia ešte vždy tak žijú, jako žili pred sto rokami. A najsmutnejšie je to, že v týchto zaostalých obciach sotva kto sa nachádza, čo by bol povedomý toho, že skrze túto svoju zaostalosť ľudia škodia nielen sebe, ale aj celej krajine. Že kultura, vzdelanosť a napredovanie v mravnom, nábožnom, priemyselnom a hospodárskom ohľade jak veľmi potrebné sú k udržaniu národov a krajín, to zreteľne dokazuje terajšia vojna na Balkáne. Turecko muselo utrpeť porážku nielen pre fatalistické smýšľanie tureckého ľudu — čo pripísať sa musí jeho mohamedánskej viere — lež aj preto, bo turecký ľud nechcel sa cvičiť, vzdelávať, pracovať, v sociálnom a hospodárskom ohľade nechcel napredovať. Čo ponač videly susedné malé národy, Turecko napadly, prevládaly a stroja sa zcela pozabavil ho všetkých europej-

ských provincií. Tak sa to stáva s každou krajinou a tak by sa to stalo aj s našou vlasťou, keby ohľadom vzdelanosti a hospodárskeho pokroku zaostali sme pomerne ku druhým krajinám.

Teda z ohľadu vzdelanosti a hospodárskeho pokroku po väčších a menších dedinách bývajúcim občanom potrebné sú nám zvlášte dve veci, asíce: *dobré ľudové školy a hospodárske spolky.*

V každej obci najistejším znakom napredovania je v nábožnom a vlasteneckom duchu vedená, pekne stavaná a so všetkým náradím zaopatrená škola. Je síce pravda, že dobrotá školy nezávisí vždy od peknej stavby školského domu, ale aj to je isté, že jestli škola nachádza sa v nízkom dome, na ktorom okná sú malé, povybíjané, kde strecha školy je otrhaná, školská izba je zašpinená, to nijako nesodpovedá cieľu napredovania, na čo každá škola upozorňovať má občanov. Medzi všetkými stavaniami, ktoré občania v ktorejkoľvek obci pre svoj dobrobyt vybuďovali. najväčšie procenty, najväčší osov donáša škola.

Škola je teda fundament dobrobytu a napredovania každej obce. V akej obci není takéhoto fundamentu, tam občania na piesok stavajú. Vďaka Bohu, že v našej obci máme školu celkom modernú, v nábožnom duchu vednú so všetkým náradím až bohato zaopatrenú a tak súcu k tomu, aby každý občan, i ten najchudobnejší príležitosť mal svoje dieťky cvičiť a vzdelávať.

(Pokračovanie nasleduje.)

K rozpoloženiu na Balkáne.

Pojednávania delegátov balkánskych spojencov a zastupiteľov Turecka 'neviedly k žiadnemu úspechu. Zastupitelia Turecka každodenne stroja sa odcestovať z Londýna. Cieľom prevedenia a ustálenia pokoja na Balkáne zakročia europejské veľmoci.

Akú radu dajú Turecku?

Čo bude obsahovať spoločná nota veľmocí, to — rozumie sa — ešte nepodaly verejnosti, len toľko oznamujú, že v note veľmoci dajú Turecku radu, aby uzavrelo pokoj s balkánskymi spojencami a zrieklo sa Adrianopla.

Duchovný požehnáva protiľahom tiahnuceich vojakov.

Poťažne zrieknutia sa Drinápola rímsky časopis «Tribuna» oznamuje, že spoločná nota veľmocí zakladá sa na návrhu anglického zahraničného ministra Grey-a. Návrh Grey-a znie, aby Turecko Drinápol prepustilo Bulharom, za čo malo by exterritoriálne výhody na posvätných miestach. «Tribuna» ďalej píše, že Grey od tureckých delegátov bašov Tevfika a Rešida dostal dôverný sľub, že porta v tejto otázke nebude intrasigentná

Turecko strojí sa odmietnuť intervenciu europejských veľmocí.

Keby sa turecká vláda skutočne zriekla Drinapola, pokoj by bol zabezpečený. V diplomatických kruhoch aj dôverujú, že spoločné zakročenie veľmocí bude mať prajný výsledok. K tureckej vláde blízko stojace kruhy však prízvukujú, že bez Drinápola nemôže byť ani reči o pokoji a že porta vysloví vďaka za intervenciu veľmocí, ale ju odmietne.

Rusko proti Turecku.

Turecká vláda bojí sa doma vypuknutia povstania a preto nechce popustiť v drinápolskej otázke napriek tomu, že v tureckých vládných kruhoch dobre vedia, že Rusko je odhodlané

urobiť najvážnejšie poriadky, aby novšie vypuknutie vojny prekazilo. Carihradské diplomatické kruhy práve preto úfajú, že Turecko vďaka o tomto úmysle Ruska, konečne prijme radu europejských veľmocí.

V otázke ostrovov v Egejskom mori treba vyzdvihnúť, že Turci, keď Drinápol prepustia Bulharsku, musia počítať na to, že sa musia utiahnuť do Asie. O tom je teda reč, aby ostrovy pred vchodom Dardanell a na pobreží Malej Asie viaceré iné ostrovy zostali v rukách Turkov, lebo tieto ostrovy z vojenského ohľadu sú významné pre bezpečnosť asiatického Turecka. Iné ostrovy by boli neutrálne, ostatné dostalo by Grécko.

Rumunsko-bulharský konflikt.

Rumunsko dalo na vedomie bulharskej vláde že splnenie rumunských požiadaviek dlho meškaf už nemôže. Rumunské vojenské kruhy robia na vládu nátlak, aký na sebadržanie sa Bulharska odpovedala mobilisáciou.

Skok z horiaceho lietacieho stroja. Medzi klesaním rozovre sa na chrbte pripevneny parazol, aby úder o zem nebol veľky.

POLITICKE CHYRY.

Čo nového v krajinskej politike?

Vo všetkých vrstvách obyvateľstva po celej krajine prítomne ľudia o inom ani nehovoria, ako o Lukácsovej zákonnej predlohe volebnej reformy. V mestách a po dedinách kdekolvek občania noviny čítajú, nielen samostatní, seba-povemí ľudia, lež ešte aj takí, čo ako zakúpení otroci posiaľ tísi táčky liberálov a mungovcov, jednomyselne zatracujú tú zákonnú predlohu, ktorou Lukács a Tisza ľud chcejú ozbiť o tak veľký poklad, aký každému občanovi je volebné právo. Každý rozumný človek nahliada, že mungovci s ich vodcami opravde do otroctva, do starého poddanstva zamýšľajú znovu uvaliť spoločný ľud, priemyselníkov, hospodárov a robotníctvo. Pred všestrannou nespokojnosťou v krajine ministerpredseda Lukács utiekol na more, do Lovrany. Mungovci v ich klube nachodia sa teda tak ako myši, keď není doma kocúra. Politizujú a robia kombinácie na svoju ruku, so strachom ale čakajú chýry, kto keď zas vystúpi z ich strany. Mungovci Tiszovej gardy sú zároveň nespokojní. Žalujú sa trpkó, že ich strane ušlo sa len ministerstvo obchodu a niekoľko fõiškánskych kresiel, predsa ale celý svet za všetko zodpovednú činí len Tiszovú gardu. Medzi mungovcami panuje teda úplný rozklad. Najnovšie však v krajinskej politike je, že za predsedu snemovej mungovskej strany vyvolený bude :

gróf Karol Khuen-Héderváry.

Dezider Perczel nekďajší zvestný predseda snemovne, po utvorení mungovskej strany, s veľkým hlukom vyvolený bol za predsedu klubu tejto posháňanej spoločnosti. Minule Dezider Perczel zložil predsedníctvo klubu a strany mungov, ako hovoria, zo zdravotných príčin. Na jeho miesto za mungovského predsedu vyvolený bude gróf Karol Khuen-Héderváry asíce zvlášte preto, bo je veľmi populárny, no a nebodaj i z tej príčiny, aby jednotajne nekandidovali ho za ministerpredsedu namiesto Lukácsa.

Ďalšie vystúpenie z mungovskej strany.

Julius Baross, krajinský vyslanec okresu bitčanského tieto dni vystúpil z mungovskej strany a vystúpenie svoje odôvodnil tým, že Lukácsová zákonná predloha o volebnej reforme nesrovnáva sa s jeho presvedčením. Tento krok bitčanského poslanca schvalovať musí každý statočný človek. Je to napomenutie zvlášte pre tých krajinských vyslancov, ktorí pri voľbách ľudu sľubovali všeobecné, tajné volebné právo. Mnohí sľubovali to na slovo statočnosti. Nech teda zadržia svoje sľuby, dajú ľudu čo ľudu patrí alebo nech bezodkladne vystúpia z mungovskej strany.

Tisza ako krajinský bitkár.

Gróf Michal Károlyi v nacionálnom kassine neprijal pozdravenie Štefana Tiszu, gróf Szécheni ale osvedčil sa verejne, že on jednúc len z roztržitosti podal ruku Tiszovi. Predseda krajinského zákonodarstva, skutočný vnútorný tajný radca jeho veličenstva kráľa, Károlyiho a Széchenyiho vyvolal na súboj a bil sa s nimi šablami. Predseda krajinského zákonodarstva, s dvomi vyslancami opozície len preto, že neprijali jeho pozdravenie, s úražkou všetkých zákonov, bije sa na život a smrť! Takýto skandál ešte nevidel svet. Ako predseda krajinského zákonodarstva ztrážiť by mal nad tým, aby zákony prísne zachovávané byly, on ale v jeho zaslepenosti hotový je i vraždu zpáchať v súboji. Ostatne Tisza lebo je zdravého rozumu a ako taký pre jeho hnusné politické zločinstvá zaslúži, aby ho celý svet bojkottoval alebo je sialenec, zralý do blázince, preto aj nikto by nemal prijať jeho vyzvanie k hlúpym súbojom. Ako krajinský bitkár, pre zpáchané súboje jeho excellencia, predseda mungovského zákonodarstva, patrí do žalára.

Pane Richter ako stojíme s volebným právom?

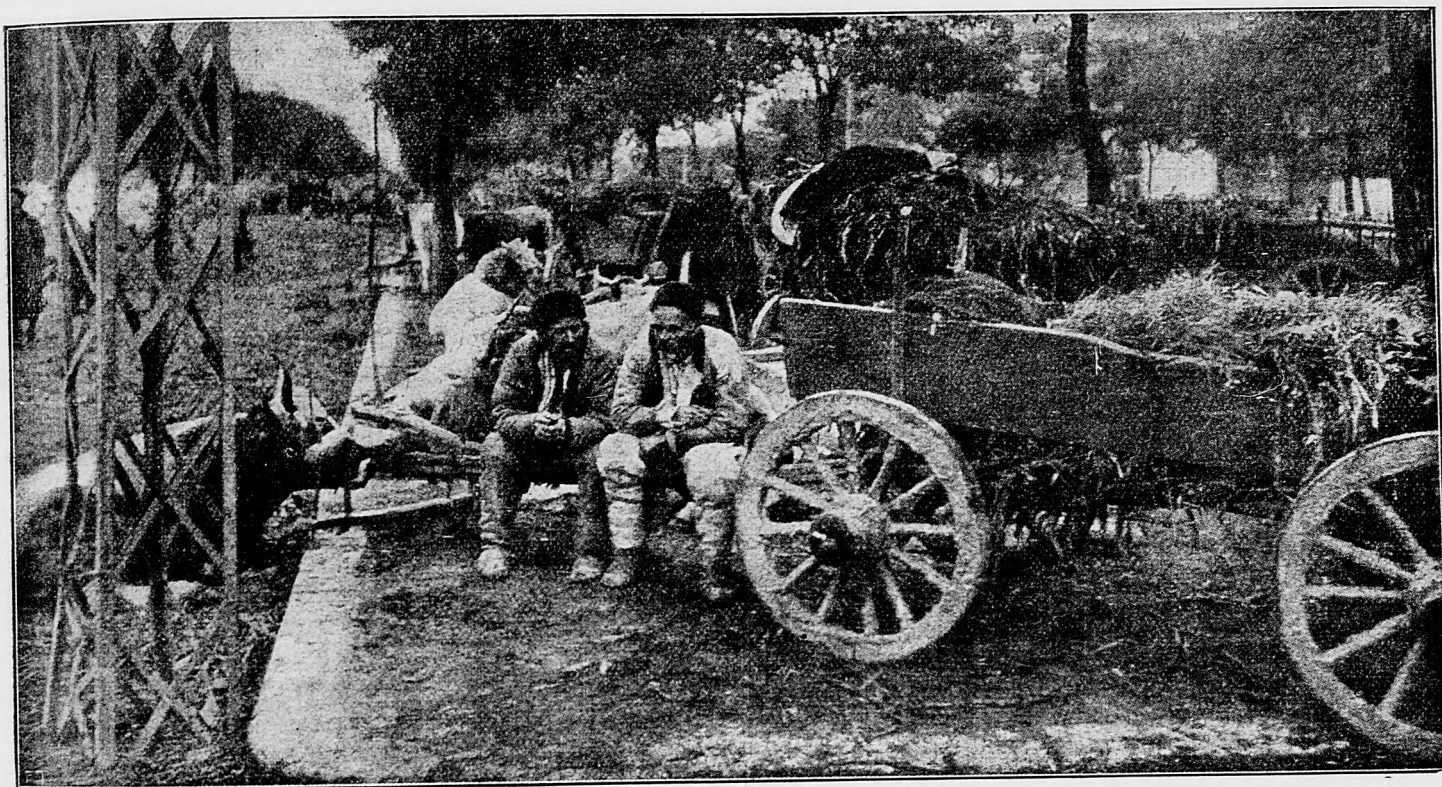
Mungovský krajinský vyslanec Ján Richter, medzi inými mnohými veciami svojim voličom sľúbil aj všeobecné priame volebné právo s tajným hlasovaním po obciach. Ponevác už vieme aké volebné právo chce ľudu dať tá mungovská strana, ku ktorej s telom i dušou patrí ablegát Ján Richter, ako voličia jeho okresu veľmi

sme zvedaví, ako stojíme s tým jeho všeobecným, priamym a tajným hlasovacím právom, ktoré nám slúbil pri voľbe. Nech príde do okresu, vo veľkom ľudovom shromaždení nech sa osvedčí verejne, že aj včul je zato, aby mungovská vláda dala nám všeobecné, priame volebné právo s tajným hlasovaním po obciach. Jestli ale nevie alebo nechce vyplniť sľuby, ktorými pri voľbách balamútil ľud, vtedy nech bezodkladne zriekne sa poslanskeho mandátu.

pri stole. Hneď si dali znak, že toto je ten, ktorého v noci o život chcú pripraviť. Kupec jako ich videl, striasol sa na celom tele, bol strachom prejatý. Ani si nenasadol netrpezlivo čakal ten čas, kým vojdú dnu žandári, bo nebol istý, či sa mu za ten čas niečo zleho nestane.

Sotva minula štvrť hodina, už sa otvorily dvere na šenkovni a dnu vnišli dvaja žandári a za nimi dvaja hájníci, všetci s tyria s flintami na pleci.

Hostinský nevedel o ničom, len sa díval, čo sa tu robí. Na troch zbojníkoch videl, že sú nafakaní. Jeden žandár hovoril:

Odpočinok bulharských rezervistov.

BESEDNICA.

Sirota.

Dokoncenie.

Dievčatko začalo od slova do slova všetko hovoriť a žandári si všetko na papier značili. Keď dievčatko všetko rozpovedalo, potom hovoril kupec:

— Veľké moje šťastie, že som toto dievčatko na ceste našiel a som si ho vzal do voza, ono zachránilo môj život!

Íšiel ku dievčatku, objal ho a povedal:

— Neboj sa, dieťa moje. od dneška budeš mojím dieťaťom, mám jedného syna a ty budeš moja dcéra.

Žandári sa ushovorili s kupcom, že keď prídu do hostinca a kupec vojde do svojej objednanej izby, aby žiaden znak nedal, že s niekym prišiel, žandári ale ostanú na voze a až o štvrť hodiny vojdú do šenkovne.

Keď kupec späť prišiel, tí traja mužskí už sedeli

— Všetci traja sa poddajte, až vás sviažeme a jestli sa budete protivíť, ste synami smrti!

Treja mužskí vstali a jeden riekol:

— Prečo sa máme poddať, však my nič zlého nerobíme, ticho večeráme, prečo nás napádajte?

— Áno, teraz nič zlého nerobíte, nikoho neban-tujete, ale v noci!

— Jaký úmysel ste mali? — spýtal sa druhý žandár — čo ste chceli v noci urobiť tamtomuto pánovi, ktorý je v bočnej izbe? Pravda ste ho chceli zabiť a o peniaze olúpiť?

Na tieto otázky mužskí ostali ticho a pozreli jedon na druhého, jako by chceli povedať:

— Jako vy to viete, že sme v noci chceli kupca zabiť?

Kupcovi prišlo na rozum, že teraz by bolo dobre, keďby to dievčatko bolo tu prítomné, aby rozpovedalo čo tí traja vrahovia hovorili, lenže dievčatko nechal kupec v druhej dedine u rychtára, aby ho opatrili, kým sa on vráti z mesta B.

Vtedy žandár vzal svetlo, pozrel pod lavicu a tam videl kapsu, v ktorej zbojníci mali nože prichystané na kupeca. Chceli ho zarezat. Na toto žandári okovali zbojníkov. Kupec rozkázal pre žandárov a dvoch hájnikov dobrú večeru a prosil ich, aby s ním ostali do rána v hostinci.

Keď sa k ranu blížilo, žandári kupcovi riekli, že sa musia pomaly brať a jestli sa jemu páci, aby aj on išiel, že ho nechcú tu samotného nechať, bo vraj nevedia, čo by sa mu mohlo ešte prihodiť. Kupec teda rozkázal kočišovi, aby zapriahol, že sa pohnú. Žandári zločincov tiež viedli do stoličného mesta B., kam aj kupec cestoval. Kupec a žandári dohovorili sa tak, že nazpät pojdú spolu na voze.

Kupec prišiel do stoličného mesta a kým si vybavil svoje záležitosti, zatiaľ aj žandári prišli so zločincami a odovzdali ich vrchnosti. Potom kupec a žandári na voze vydali sa na zpiatočnú cestu a spolu sa viezli do obce R., kde kupec bol našiel žandárov a kde dievčatko nechal u ryhtára v opatere, kým sa zpät navráti. Kupec nocoval v obci R. Keď sa lúčil so žandarmi, ďakoval im, že ho zachránili a prosil ich, že kedykoľvek prídu do mestečka, kde býva, aby jeho dom neobišli, bo že im je na celý život vďakou zaviazaný.

Kupec na druhé rano dievčatko pojal so sebou domov a doma hneď vyrozprával svojim, že ako sa mu na ceste vodilo, ako sa pomocou dievčatka zachránil od smrti.

— Manželka moja drahá — hovoril svojej žene — tu som ti dovedol toto dievčatko, ktoré je sirota. Na ceste som ho dohonil a vzal som ho do voza, bo mi ho bolo ľúto, keď taká sirota nemá nikoho a nikto ju do opatery nevezal. Hneď som si pomyslel, že ja sa o sirotu postarám a bárs som to mal ešte len v úmysle, už mi pán Boh preukázal, že som dobrý skutok urobil. Toto dievčatko bolo mojim anjelom strážnym, bo ono mi zachránilo život, ktorý mi zločinci v jednom hostinci chceli vziať.

Potom ďalej vyrozprával všetko. Manželka, syn a ostatní domáci pustili sa do plaču, manželka najprv objala svojho muža a tešila sa, že ho dobrý Boh zachránil.

Vtedy povedal kupec svojej manželke :

— Prijmi toto dievčatko za svoju dcéru a vychovávaj ju, jako svoju vlastnú.

Kupcová objala dievčatko, vybozkávala ho a zaviedla ho ku teplým kachlam. V celom dome bola veľká radosť.

Na druhý deň rano dievčatko obliekli do nových šiat a povedali mu, aby ich volalo otcem, matkou.

Dievčatko dali potom do jedného učebného ústavu, kde z dievčatka vyrástla pekná, pobožná, mravná a dobrá panna a o päť rokov zaslúbili ju s mladým kupcovým synom. O mesiac nato slávil veľkú svatbu, akej v mestečku tom dávne časy nebolo.

Na svatbu boli povolani aj dvaja žandári a dvaja hájníci...

CHYRNIK.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa v minulom týždni nebol zcela uspokojujúci. Jeho veličenstvo údajne ľahšie prechladol a na radu lekárov nedával výsluchy.

Z arcibiskupstva ostrihonského. Zastupiteľstvo najdôstojnejšieho knieža-primasa Jána Csernoch, jeho eminencie kardinála Klaudia Vaszaryho, slávnej arcikapitule ostrihomkej a ministerstva kultu, v tomto týždni začalo odobieranie a odovzdávanie movitostí a nemovitostí arcibiskupstva ostrihonského.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie z príležitosti nového roku prijal holdovanie ústredného duchovenstva a blahoznenia početných jednotlivcov, ako aj predstavenstvá tunajších katolíckych spolkov. Medzi spolkami vynikala zvlášte Katolícka ľudová Jednota, ktorá tu poslal počíta vyše dvatisíc údov. V mene Katolíckej ľudovej Jednoty osvieteného pána biskupa pozdravil dr. Alois Klekner, bývalý direktor tunajšej kráľ. akademie katolíckej. Vo sviatok Zjavenia Pána osvietený pán biskup slávnostnú sv. omšu slúžil v sídelnom ohráme biskupskom a 9. januára mal veľavýznamnú prednášku pre panie katolíckeho patronážu. Alexander Oppitz, novovymenovaný titulárny kanonik a farár obce Nagymihály, inštalovaný bol 4. januára. Inštalácie previedol kanonik slávnej kapitule košickej Karol Belky. Ku patronátu mesta Košíc patriaci farári 2. januára pozdravili novovymenovaného mešťanostu. V mene patronátskeho duchovenstva novému mešťanostovi pozdravenie v peknej reči predniesol Karol Antal, titulárny kanonik a farár obce Hernádtihány. Kresťansko-sociálny spolok divadelné predstavenie usporiadal 5. januára a mládež spolku katolíckych tovaryšov 6. januára. Tunajší katolícky čitateľský kruh 6. januára vydržoval sociálny večierok, z ktorej príležitostí zaujímavé prednášky mali: osvietený pán biskup a tunajší kaplán Jozef Csárszky. Milodary obetovali nasledujúci: Michal Zapotocky, farár obce Olesvár, tunajšiemu alumneumu 100 kor.; pani Adalbertová Besse-nyey na chlieb chudobných sv. Antona 20 kor.; Ondrej Fenyvesházy, farár obce Alsószalók na vranovský dom Piusa pre zostaralých kňazov 20 kor.; Anton Arányi, bývalý direktor praeparandie, a istý bezmenný no domoveň sv. Jozefa opustených dietok dali 10—10 kor. Eduardovi Duke, tunajšiemu štátnemu učiteľovi, za jeho ustávanie pri vybudovaní nového kostola v obci Szilvás-apáti osvietený pán biskup znakom uznania daroval svoju podobizeň. — *Királyhelme*c: Do tunajšieho špitála miesto fažko chorého Karola Halmy poslaný je Ján Figula.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky?

Ostrihomský praelát-kanonik Ján Graeffel na penzijný fond kňazov ústavu sv. Adalberta znovu zložil základinu 120.000 korún, na tenže cieľ predtým už obetoval 200.000 korún. — Kardinál Klaudius Vaszary kat. spisovateľskému Pázmány spolku ako novoročný dar dal 1000 korún.

Chýry zo Sáriša. *Prešov:* Grécko-katolícke obecnstvo od 7. do 9. januára odbavovalo vianočné svoje sviatky. Nábožné obecnstvo v náramne veľkom počte súčasťnilo sa pri všetkých službách Božích. V prvý deň slávnostnú sv. Omšu slúžil Ondrej Hočobay, pápežský praelát a opát-kanonik. Je únosť, že katolíctvo latinského a gréckeho obradu onedlho v jednom čase bude odbavovať všetky svoje sviatky, čo by k veľkému duševnému prosperu prispelo nábožným veriacim. V kláštore anglických mníšiek minulý týždeň nábožné konferencie vydržované boli pre panie. Od 1. januára vychádza tu nový časopis pod menom «Eperjes». Hlavný redaktor je dr. Jozef Vojtovics, grécko-katolícky kanonik, a zodpovedným redaktorom je Stefan Széman, profesor grécko-katolíckeho náboženstva na tunajšom kráľ. hlavnom gymnáziume katolíckom. Časopis tento zaoberá sa zvlášte so záležitosťami grécko-katolíckeho obecnstva. — Tak rečený trikrátový lichváci jarmok odbavovali tu 13. januára. Lichvy dohnali mnoho a bola dosť drahá, ošípané ale boli lacné, prasacina ale je predsa drahá. Neďaleko Prešova v jednej dedine istý gazda obyčajne chodieval do krčmy a pil tam na úver. Poznačil si ale vždy kolko ostal dlžen. V novom roku poráťal sa so židom, a keď videl, že mu ten duplovanou kriedou pripisuje, okrikoval ho: «Židáku, ty ma chceš oklamať!» a pritom takú facku dal židovi po hube, že hneď padol na zem. Gazdu neopovážil sa zažalovať židák, bo sa bál súdu. Gazda však nechodí viac do krčmy. Tiež pri Prešove vdova Augusta Zvora tak chcela zasvätiť vianočné sviatky, že naraz vystrebala celý liter tuhej pálenky. Porazilo ju však na srdce a zomrela náhlou smrťou. Tu hľa znovu jedna obeť tej prekliatej pálenky.

Zmizlo zlato. V Londýne minulý týždeň rozletel sa chýr, že medzi Berlínom a Hamburgom zmizla jedna kistňa, v ktorej bolo zlata v hodnote 100.000 korún. Zlato chceli poslať z Hamburgu do Rio de Janeiro Chýr o zmiznutí zlata assekuračnej spoločnosti «Lloyd» nahnal mnoho strachu, bo za krátky čas toto je už druhý prípad. V novembri minulého roku z jednej rakúskej parolode, ktorá plávala do Alexandrie, zmizlo zlato v hodnote 150.000 korún.

Chýry zo Spiša. Spišská Csákovská familia má zase smútok a to dvojnásobný. V tieto dni zomrela Maria Csáky, manželka baróna Harkányiho, dcéra nebohého Albina Csákyho. Jej dcéruška ochorela na šarlach, ona ju starostlivo opatrovala, lekárska veda ale nebola vstave zachrániť ju životu. Šarlach chytil sa i matky a urobil koniec jej životu. Behom krátkeho času vytrhla teda smrť z počtu živých otea, dcéru i vnučku. Pred krátkom zase zomrel Emanuel Csáky, večný hlavný

župan spišskej stolice, v 61. roku svojho života vo Viedni. Nebohý bol švagrom bývalého rakúskeho ministerpredsedu grófa Eduarda Taaffeho. — V Levoči obesil sa drevorubač Ján Szemann. — V Novej Vsi vystavia domoveň priemyselnických učňov. Minister obchodu k tomu cieľu behom päť rokov dá 25.000 korún štátnej podpory a 5000 korún budovnej pomoci. — Na javorinskom loveckom revíre kniežata Hohenloheho minule polovali na turov, knieža Tasilo Fesztetich z tej príležitosti zastrelil obrovského tura, ktorý vážil 10 metričných centov. — Náš toporský rodák Artur Görgey, roku 1848/9 vodca uhorských bojovníkov za slobodu, je ťažko nemocný. — Vo Vyšných Hágoch Eugen Polnisch, žiak obchodnej školy, na polovačke prestrelil si pravú ruku

Telegraf strážiaci bulharskí vojaci. Vo veľkej zime jedon zmrznul.

Blízko Riechvaldu na porazenie srdca náhle zomrel na ceste asi 50-ročný veľkolipnický rodák Štefan Šproh, keď z Veľkého Lipníka pešo šiel do Toporca do svojej služby. — K folvarskej gr. kat. škole vyvolili za učiteľa Eleka Krongha. Maťašovský učiteľ Rudolf Lazarovits za učiteľa prešiel do trenčianskej obce Hegyeslak.

Nešťastie siroty. Z Dolného Kubína oznamujú: 18-ročnú Mariu Čaprína, ktorá na pohráb svojej matky cestovala na železnici do oravského Podzámku, zachytily kolesa vlaku z Trstenej prichádzajúceho a ostala polomrtvá medzi koľajnicami. Kolesá vlaku odľahly jej nohy. Odviezli ju do podzámскеj nemocnice. Ten smutný pád je tým tragičnejší, bo práve vtedy pochovali jej matku, keď ubohú dievku viezli do nemocnice. Nešťastie stalo sa tak, že ubohá dievka sostúpila z vlaku na pro-

tivnej strane a nie na strane stanice. Stúpila na druhé koľajnice, na ktorých práve vtedy do stanice vbehol osobný vlak.

Traja husári pod vlakom. Z Vacova píšu: Druhého januára v noci traja husári na železnici vrátili sa do Vacova. Pred odchodom mnoho sa zabávali doma, spali málo a tak nie div, že zaspali. Vlak zanechal už Vacov, aj nasledujúcu stanicu keď sa zobudili. Nerozmýšľali dlho, lež otvorili dvere a jeden za druhým vyskočili z v laku. Všetci traja dostali sa pod kolesá prešiel nad nimi nielen osobný, lež o niekoľko minút aj nákladný vlak. Železničný strážnik našiel ich včas ráno celkom skrvených. Jedon z nich menom Harminec bol už mŕtvý a druhým dvom vlak odsekol nohy.

Väzeň samovrahom. Učiteľ Alojz Pócs, ktorý zastrelil farára Jána Vidu, v jednom nezbadanom okamihu skočil z druhého poschodia väzenia kráľ. fiškalátu nitrianskeho a zabil sa.

Štvorčatá. V meste Satmárnémeti Ladislavová Presková porodila štvorčatá.

Boj vojakov a robotníkov. V Nitre nedávno v noci jeden oddiel honvédov dal sa do bitky s mnohými robotníkmi a nastal medzi nimi opravdový pouličný boj. Sestnásti boli ranení. Polícia zatkla osem robotníkov.

Nešťastie na mori. Parolod «Caesar Craus», ktorá predtým patrila válečnému námorníctvu severo-amerických Spojených Státov, pri Astoria-Oregone vrazila na zátoň a utonula. Triatridsať ľudí zahynulo. — Liverpoolská direkcia plavebnej spoločnosti «Kunard» od veliteľa parolode «Thyria», ktorá plávala z Fiume do Liverpoolu, z Bony dostala telegramm, v ktorom veliteľ lode sdeľuje direkcii, že na mori 2. januára vzal na palub 7 ochranných člnkov s 98 cestovateľmi, ktorí sa v predošlý večer s francúzskej lode «Saint Augustine» zachránili. Veliteľ «Thyrie» popoludní našiel aj opustenú loď, chcel ju zavliecť do Bony, ale 3. januára v noci utonula. Všetci cestovatelia a matrózi sa zachránili, ale poštové zásielky, ktoré loď viezla, zahynuly.

Minister vnútra stolici turčianskej vyassignoval 4080 korún štipendia tým cieľom, aby stolica z tých peňazí dala vyučiť 6 báb, pôrodníc.

Poklad v zemi. V Genfe počas prestavenia jedného hotela robotníci v zemi v hĺbke viac metrov našli skriňku, v ktorej bolo zlatých a papierových peňazí v hodnote 2 millionov 640.000 frankov.

Vlámačstvo. Ako vám oznamujú, v obci Garamszöllös (st. tek. z notárskej kancelárie vlamači ukradli dve flinty a asi 300 korún hotových peňazí.

Tajnosť aj sliepka vyhrabe. Z Nagyváradu oznamujú, že starý divadelný herec Jozef Egressy teraz chorý leží v tamojšej nemocnici. Starý divadelný herec aj teraz, keď je chorý, vystrája žarty. V nemocnici zapatriľ si kňazské rúcho, preobliekol sa za kňaza a vyspovedal fažko chorého gazdu Jozefa Stančiča. Žart skončil sa so sensačným výsledkom, lebo Stančič sa vyznal, že pred niekoľkými rokmi zabil svojho paholka a aj dom si podpálil.

Zmena v hlavnom veliteľstve honvédstva. Dľa zpráv spoľahlivých vojenských kruhov v hlavnom veliteľstve honvédstva stanú sa významné zmeny. Terajší hlavný veliteľ honvédstva barón Vilhelm Klobučár a jeho námestník generál jazdy Heinrich Rupprecht najbližšie vzdajú sa svojich postavení. Za hlavného veliteľa vymenovaný bude generál jazdy Desider Koložsváry a jeho námestníkom bude podmaršall gróf Marenzi.

Obchodník — zdierač. Z Prešova oznamujú, že tamojší obchodník Móric Weissberger spáchal samovraždu. Weissberger tak chcel ľahko prísť ku peniazom, že vyhrázkami vydieral peniaze od iných ľudí. Jednomu tamojšiemu vojenskému lekárovi poslal list, v ktorom mu písal, že vie, že vojenský lekár vojakov oslobodzuje od služby a jestli mu lekár nepoše 500 korún, tak ho udá. Vojenský lekár list naskutku odovzdal polícii, ktorá vystopovala, že list Weissberger písal. Zo strachu pred pokutou Weissberger spáchal samovraždu.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28*, kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Proti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápeno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov a záleží zvlášte v prospešnom sostavení praeparátu ktorý nielen šľajm rozpúšťa, kašeľ tiší, chuť k jedeniu zvyšuje, lež následkom jeho sostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápených solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krve. Herbabnyho železo-vápený sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorábateľ: Dr. Hellmann lekár «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navrátiť sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť, nech pošle list na redakciu «Kresťana».

HOSPODÁRSTVO.

Hospodársky výlet do Levélu.

Dňa 5. januára vo veľkobélickom gazdovskom prednášku držal pán Ludvik *Sándorházi*, sekretár nitrianskeho hosp. spolku a medzi iným aj to predniesol, že malých gazdov nitrianskej doliny, má úmysel zaviesť do obci *Levél* v mošonskej stolici, aby im tam ukázal, že malí a predtým chudobní roľníci svoj dobro-

byť jak veľmi povýšiť môžu, jestli vzorne gazdujú. Čo v «Levélu» hodné je si dobre obzreť, to je rožný dobytok, mnoho mlieka dávajúce kravy a mliečareň. A pretože od Levélu neni ďaleko Magyaróvár, pri tej príležitosti malí gazdovia aj ta urobili by výlet, aby si tam obzreli svetochýrnu gazdovskú akademiú. Zpiatky idúc, stavili by sa v *Kisbér-i*, kde tiež nachádza sa vzorné štátne ovocné hospodárstvo.

K prevedeniu tohoto úmyslu potrebné by bolo, aby v spomenutom hospodárskom výlete súčasťnilo sa aspoň 200—300 malých gazdov, vtedy železničné útraty by by veľmi malé. Veľmi bre by bolo, keby v tomto výlete súčasťnily sa aspoň nasledujúce obce: Nyitraszucsány, Vesztenická dolina, Szkacsány, Navojoc, Nagybélic, Ribény, Chynorany, Nadlány, Nadány, Nagybossány, Tökésujfalu, Kolos, Koros a Szolcsány. Veľmi vďačne však videli by sme malých roľníkov aj z iných obcí a iných krajov. Ktorí malí hospodári zo spomenutých obcí mali by vôľu súčasťniť sa na tomto výlete, nech sa medzi sebou ushovoria a potom nech veľkobélickému gazdovskému kruhu (pod adreťou: Gazdakör, Nagybélic) oznámia, že z jednej obce asi koľko by sa ich hlásilo. Výlet usporiadaný bude koncom apríla alebo počiatkom mája, keď sa už jarné siatie skončilo. Obsirnejší program ustáli sa až vtedy, keď sa bude vedieť, že prihlásilo sa asi 200—300 malých gazdov. Takéto výlety sú veľmi potrebné, najmä pre tých malých gazdov, ktorí nič nečítajú, vzorné hospodárstvo nikdy nevideli a tak sami sú príčinou toho, že zo svojego pozemku pri najväčšej usilovnosti len biedne sa živoria. Malých gazdov povedú: kráľ. hosp. inšpektor, hosp. sekretár, páni farári a učítelia.

Nagybélic, dňa 10. jan. 1913.

Predsedníctvo gazd. kruhu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

DOPISY.

Z okresu zlatomoravského.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Otená Redakcia!

Ráčeťe prosím uverejňiť týchto pár riadkov v našom milom «Kreštane».

Nič nového nedávam na vedomie našim milým roľákam, keď len v krátkosti spomenem to, čo už itak vedia. O poslednej voľbe nášego krajinského vyslanca mnoho by sa dalo písať, ja ale len jednotlivé veci spomenem v krátkosti. Občania nášego okresu vždy boli oduševneni ľudáci a len pri posledných krajinských voľbách dali sa zaslepiť a vyvolili si Jula Keltza, ktorý ako mungo pre akésik veľké zásluhy vymenovaný bol za fõištána. Následkom toho nastala nám voľba krajinského vyslanca, ktorá bola prevedená 18. decembra m. r. a skončila sa s našim víťazstvom a s porážkou mungov. Mungovci kandidovali zlatomoravského fiškála Pavla Beliezu, my kresťanskí ľudáci ale kandidoval sme si tajomníka Katolíckej ľudovej Jednoty Jána Bartoša. Mungovci vyhrázali sa pred voľbou, že oni musia zvíťaziť keby nás ľudákov bár koľko bolo. Pán Boh ale zahaňbil mungov, prepadli, chodia včul s dlhými frňákmi ako sloni. K našemu víťazstvu dopomohol nám velebný pán kaplán Jozef Mucha a naši páni gazdovia menovite: Michal Ružička, Franc Čepček, Michal Bielik, Ignác Laklis, Libor Kotos a Rudolf Hugiik. Tito mnoho pracovali a sa namáhali, čo nech im Boh odpiati, dá im stáleho dobrého zdravia a dlhého života aby v prospech ľudu a ku sláve kresťanskej ľudovej strany ešte mnohé roky pracovať mohli. Vrelé vďaky vyslovujem s týmto i panu hlavnému správcovi Katolíckej ľudovej Jednoty dr. Alexandrovi Ernšt, krajinským vyslancom: Georgovi Szmrecsányi, Kolomanovi Brestyenzskymu, Štefanovi Haller a Karolovi Huszár. Tito páni boli tak láskaví, unovali sa ku nám obeovali s nami ak s bratmi a oduševňovali náš ľud slovami, ktoré do smrti nezabudneme. Hnusné figliarstva mungov, židákov a iných ... neidem spomenúť a môj dopis zatváram s tým úprimným želaním: Nech žije náš krajinský vyslanec Janko Bartoš! Nech žijú

Herbany podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 43 rokov lekármi preskúmaný a odporúčaný sirup na prsta. Roztapa šlajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedzeniu. Dvŕha trávenie a chõvu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krve a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej flásky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekareň „Zur Barmherzigkeit“ Wien, VII/L.

Hlavný sklad pre Uhorsko lekareň Josef Török Budapešť.

(Herbanyho nástupca.)

Herbany

Aromaticná Essencia

od 45 rokov obchod uvedená a vrelé odporúčaná. Výborný vldné pôsobiaci prostriedok k prehnatiu. Odstraňuje tordú stolicu a neprijemné jej následky a čistí krv.

Cena jednej flásky 2 koruny. — Poštou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Wien, VII/L. Kaiserstrasse 73-75.

Sklad vo všetkých v českých lekárňach.

Všetřina před nadeřaním

Põvodný len s touto ochrannou známikou

zmužili voličia okresu zlatomoravského! Nech žije naša kresťanská ľudová strana!!! *Ludák.*

Čaca (Trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie mojich niekoľko riadkov v našom Kresťane.

Dávno som sa už chystal, že našim milým rodákom Starého a Nového sveta na vedomie dám, ako sa tu mávame tak na Čaci, ako v celom čačanskom okrese. Pre mnohé práce len teraz môžem do ruky vziať moje pero a veľmi mi je ľúto, že našim krajanom nič dobrehého nemôžem sdeliť. Toto každý nahliadne, keď sa dozvie, že u nás máme len 11 hladných advokátov. Pre náš chudobný kraj 11 advokátov, to je až hrúza. K tomu ešte títo páni sú sami židáci! Čo nás ľud trpí, ako ide na mizinu, to sa nedá ani opísať. Veď už každá piad zeme nachodí sa v židovských rukách. Predtým sme sa aspoň púčkov, čiernej kapusty a zemiakov mohli najesť. Teraz si chudobný človek ani tej múky na púčky nemôže kúpiť, kapusty a zemiakov sa málo urodilo, náš ubohý ľud trpí nevyslovnú biedu. Pritom nás ustavične preháňajú notári, slúžnovci a žandári. Zachodia s nami, ako keby sme ani ľudia neboli. Kým bol u nás vyslancom pán Emil Gyuriss, ten každého bránil a zastával. Odkedy je u nás nblegátom židák Levaj, nemáme nikoho na svete, čo by nás obránil. Voľakedy sme mali aj vodcov, títo ale teraz ako by boli mŕtví, o náš ubohý ľud sa nič nestarajú. Zabávajú sa so židákmi, obskakujú okolo stoličných pánov. Jana a Ďura len vtedy znajú, keď ich potrebujú. Takto smutno vyzerá to u nás. Už by bolo na čase, keby sa za nás znovu zaujala tá kresťanská strana. Toto je strana nášeho opusteneho ľudu. Všetko bude zas dobre, keď u nás znovu ožije kresťanská ľudová strana. Toto si vrúčne žiada každý ľepný Kysučan. *J. O.*

Rozmary a Žarty.

Často sa menia kuchárky u nej.

— Táto zajačina je znamenitá. Kto ju pripravil? — pýta sa muž od ženy.

— Predpredošlá kuchárka odrala zajaca, za ňou nasledujúca ho pacovala, ja som ho upiekla a terajšia kuchárka ho trančirovala.

*

Prečo je assekurovaný.

— Počúvam, že u vás horelo?

— Veru som mal veľkú škodu.

— Boli ste assekurovaný?

— A či by ináč bolo horelo?

*

V hostinci.

— Kellner! jako mi môžete doniesť takú omáčku, veď som našel v nej jednu muchu!

— Len jednu? No to je veru nie mnoho. Keby ste bol videl, koľko ich bolo v nej, lvy sme ich vládali povyberať!

*

Rýchlo vybavil.

Bicyklista, ktorý prešiel sedliaka:

— Ste azda ranený?

— Nehovorte tak hlúpo, ale zaplatte liter vína!

*

V Tatrách.

— Moja frizúra je celkom rozčuchaná! — ponosuje sa žena mužovi.

— To nič nerobí, zaraz prideme k «Poľskému Hrebeňu».

*

Vianočný dar.

— Ale, stará moja, tak sa mi zdá, že si mi už lanského roku darovala túto istú fajku k Vianociam! — hovorí muž ku žene.

— Pravdaže! Ale teraz môžeš z nej aj fajčiť!

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kresťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kresťana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok	---	---	---	4 koruny,
na pol roka	---	---	---	2 koruny,
na štvrt roka	---	---	---	1 koruna.
Do Pruska:	na celý rok	6 korún.		
Do Ameriky:	Na celý rok	8 korún.		

Administrácia Kresťana

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Istotný liek všetkým čo trpia na pakostnicu lámku, lúpanie a na iné neduhy z týchto chorôb pochádzajúce. Potieranie, lekarmi prezkúmaným a za každej príležitosti nariadeným liekom «Memfor» poskytuje uľavenie bolesti, ba úplne vyliečenie i v takých pádoch, keď iné lieky pomôcť nemohly. K dostaniu v cievach po K 2:50 a 1:50. Rozposiela Lekáreň sv. Ducha (Szentlélek-gyógyszertár), Budapešť, VI., Király-u. 12.

Spisy redakciou odporúčané.

Venčok piesni a modlitieb zvlášte na česť božského Srdca Ježišového. S povolením cirkevnej vrchnosti ostrihomskej zostavil farár Karol Lenkei. Štvrté opravené a zväčšené vydanie. Dostať u Karola Lenkei farára v obci Nagyjakabfalva (Pozsony vm.) v plátne viazaný výtisk za 160 halierov, v krásnej koži s červeným rezom a futrálom za 260 halierov. Kto naraz objedná 5 kilový balík (18 kusov), dostane kus o 20 halierov lacnejšie, ale poštu platí objednatel.

«Rukoväť notová k Venčoku piesni na česť b. Srdca.» Dostať u Karola Lenkei, farára v obci Nagyjakabfalva (Pozsonym.) V plátne tuho viazane s červeným rezom za 450 halierov i s poštou.

Toto tretie vydanie bolo so zvláštnou pečlivosťou zhotovené. — Litografická práca je celkom zreteľná čistá a úhľadná. Harmonizáciu previedli sami odborníci, a preto je bez chyby. Cteným pánom organistom zvlášte odporúčame.

Odkazy redakcie.

M. N. O. Príde v budúcom čísle. Dakujeme

S. P. N. Ako poslal i napozatým vďačne poslušime.

J. V. G. Čo vystalo príde budúce.

I-a pendlové hodiny

v najbohatšom výbere, elegantne vyhotovené, s 3 ročnou zárukou na písmo. No. 4481. Miniatur pendle s 30 hodinovým perovým strojom, v pol turovanej škrýnke z orechového dreva 71 cm. dĺžky s masívnym číselníkom K 8:50. — No. 4482. Tiež s bijúcim strojom cele a pol hodiny K 10:81. — No. 4496. Pendlové hodiny s masívnym perostrojom osem dní idúcim, i-a k ality vo fajnovej 90 cm. dlhej škrýnke z orechového dreva s bielym číselníkom K 19:80. — No. 4497. Tiež s bijúcim strojom cele a pol hodiny K 23:80. Fajnovšie pendlovky K 26:—, 33:50, 38:—, 44:—. Všetky hodiny k dostaniu sú aj s gong bijúcim strojom (ako vežové hodiny), pričom cena hodín dľa kvality čiastne o K 1:50, 3:—. — Ziadne riziko!

Výmena povolená. — S poštovou dobierkou zasíla prvá dielňa hodín

HANS KONRAD

c. a k. dvorný zásielca B.řix, č. 3343. (Čechy).

Hlavný cenník na žiadosť pošle sa franko.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Obchodná týždenná zpráva.

∇ Budapešti, 14. januára

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	23:10—23:75
• stolnobelohradská, nová	•	22:95—23:55
• peštianska, nová	•	23:00—23:65
• banátska, nová	•	23:45—24:25
Raž prvotriedna	•	19:25—19:45
• druhotriedna	•	19:05—19:25
Jačmeň nový, prvotriedny	•	18:40—19:00
Ovos prvotriedny	•	21:0—21:80
• druhotriedny	•	20:00—20:50
Datelinové sáme, červená datelina	•	210:00—210:00
• lucerna	•	110:00—136:00
Otruby drobné	•	12:00—12:26
• hrubé	•	12:00—12:20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20

č.	7	7½	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Strova:

Šošovica čistá	kor.	40:00—63:00
Hrach lúpaný	•	30:00—32:00
Hrach nelúpaný, čistý	•	30:00—32:00
Rasca (kmin)	•	81:00—81:00
Mak	•	135:00—136:00
Ľukurica	•	18:30—18:60
Konopné sáme	•	29:50—31:00
Proso	•	—
Fazula strakavá	•	25:00—26:00
Fazula veľká biela	•	22:00—23:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	•	5:50—6:00
• ružové	•	6:80—8:00
• žlté	•	8:00—11:10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

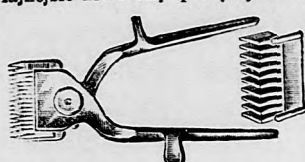
Sviňská masť budapeštianska	kor.	159:00—160:00
Slanina mestská 4-kusová	•	128:00—129:00
• 3-kusová	•	139:00—140:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	45:00—46:00
• White-Star (***)	•	40:00—40:00
Cukor v klobúkoch	•	84:00—84:50
• kockový	•	88:50—89:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	•	64:50—65:00

Mnoho sa dá usporiť

v čas potreby pri strihaní vlasov alebo holení brady, upotrebením nášho stroja z pôvodnej 1-a Solingen ocele. Stroj tento naj-fajnejšie niklovaný prevyšuje všetky ostatné stroje na strihanie.

No. 9150 1-a kvality, strihač cez 2 zúbky, dĺžka strihu bez hrebienka 3 mm., s tenkým hrebienkom 7 mm., s hrubým hrebienkom 10 mm. Šírka plochy strihu (19 zúbkov) 4 1/2 cm. Kus s rezerve nožom aj s úpravou upotrebenia, tak že barkedo, najnešikovnejší vlny hneď strihať môže, K 5.80. No 9154.

Dobry stroj k strihaniu vlasov s otvorenou strunou komplet K 4.80. No. 9151. Stroj k strihaniu brady K 4.50. No. 9155. Tenže stroj s 1 mm. dĺžky strihu K 4.50.

Riziko vytvorené. — Záměna povolená alebo návrat peňazi.

Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazi vývozný dom

HANNS KONRAD,

cis. a král. dvorný zásielca Brůx, číslo 3356 (Čechy).

Hlavný cenník s viacej ako 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posielame zdarma a franko.

K
8:50

NOVOTA!

No. 9 3/4 R. Niklové hodinky remontoar system Roskopf, patent, presne regulov., s Radium osvetlením číselníka, ktorý v stálo osvetlení udáva číslíce času. Kus za K 8.50. Za dobrotu hodiniek tri-ročná záruka na písme.

Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní obojsu

rva Hodinová Dieňna

HANNS KONRAD,

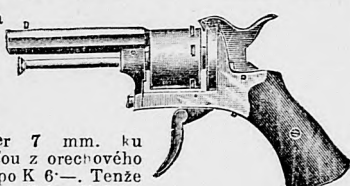
cis. a král. zásielca

Brůx, č. 3338 (Čechy).

Veľký cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zdarma a franko.

REVOLVER

náležite vystričaný a štátnym vysvedčením opatrený, najlepšej kvality. Továr najkrajšieho vyhotovenia. Záruka za spoľahlivé funkcionovanie. — No. 100. Lefauchaux revolver, kaliber 7 mm. ku šesť výstrelom, s rukoväťou z orechového dreva, dĺžka 18 cm. Kus po K 6.—. Tenže kaliber 9 mm., asi 24 cm. dĺžky K 8.—.

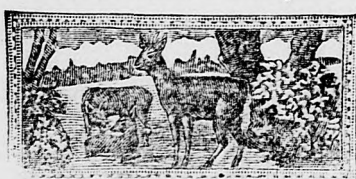
No. 101. Kaliber 7 mm. na najnešikovnejšie niklovaný K 7.—. Kaliber 9 mm. najfajnejšie niklovaný K 9.—.

Najväčší výber revolverov, vačkových pištoľiek, terzerolov, pištoľ pre loncev a hajníkov vinic, flobe tiiek, teschingov, kverov ku polovačke a všetkého náčinia polovačiek, vďaka v mojom hlavnom cenníku so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému zdarma a franko posielame cis. HANNS KONRAD

a král. dvorný zásielca

Brůx, číslo 3360. (Čechy).

Pekná ozdoba pre každú izbu

je môj imitovaný smytna pokrovec na stenu. No. 2697, 1-a kvality, na oboch stranách celkom rovný, s rôznymi obzmi. ako: smy, dva papagaje, gnom, lev, polovní psi, husy, jelen, liška, tiger, v peknych barvách, 100 cm. šírky, 200 cm. dĺžky kus len 5 korún 60 hal. — No. 2098 podobný pokrovec s des-inom, predstavuje: srnu, jeleňa, leva, psa atd., 90 cm. šírky, 180 cm. dĺžky, len 4 kor. 80 hal. — Najbohatší výber stolového a posteľného náčinia, flanelových posteľných prikrývadiel atd. obsahuje môj hlavný cenník.

Riziko vytvorené, záměna povolená alebo návrat peňazi.

Zasiela s poštovou dobierkou

HANNS KONRAD,

cis. a král. dvorný zásielca Brůx, č. 3350. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielame zdarma a franko.

Zbraň každého druhu

Jednej cievy Lankaster zbraň od 20 kor. Duplovanej cievy Lankaster zbraň od 30 kor. Hammerles zbraň od 70 kor. Flobert od 8 kor. Revolver od 5 kor. Pištoľa od 1 kor. Opravy lacno.

Obrazkový cenník zdarma

F. Dusek dielňa zbraň

Opono číslo 2073.

na štátnej železnici (Čechy).

KOBERCE

s vytkanými na oboch stranách rovnakými obrazmi pes, lev, tyger, jelen, kôň, liška, krava atd

60 cm. šir. 120 cm. d hý za K 2.—

75 " " 150 " " " " " 2.90

85 " " 175 " " " " " 3.90

100 " " 200 " " " " " 4.90

dodá Vám:

JÁN OPOČENSKÝ

vo

Staré Pace

(Čechy).

Veľký obrazkový cenník na žiadosť ochotne posielame zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prama polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľahové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 130 cm. dlhá, 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podblavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkového grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovnou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výměna alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz

č. 826., (Čechy).

Vyborné hudobné nástroje

v najkrajšom vyhotovení a najlepšej kvality zasiela cis. a král. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

vývozný dom hudobných nástrojov

Brůx, č. 3364. (Čechy).

Ručené harmoniky ... K 5.—

Gitery ... " 4.80

Ústné harmoniky ... " 0.80

Akkord. k úchaniu ... " 2.50

Husle ... " 5.80

Okariny ... " 0.70

Flauty ... " 1.70

v najbohatšom výbere.

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielame zdarma a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmave drapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkke jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vola. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navratenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

36, 42 K. — Metové posteľe.

A červeného cinovatu 1 dobre naplnena